

Det vil nu være at haabe og ønske, at Danmark ikke vil unddrage sig sin Part af Arbejdet. Om vi end, som sagt, lykkeligvis ere i saa høj en Grad forskaanede for Jordskjælv, maa den omhandlede Sag dog være af stor Betydning for ethvert Kulturland og følgende ogsaa for Danmark, selv bortset fra Vestindien og Island. Forøvrigt mangler Sagen ikke en vis, praktisk Betydning, idet der for Tiden undersøges de mi-

kroseismiske Apparaters Anvendelighed til Bedømmelse af Broers Styrke. Resultater i denne Henseende foreligge ganske vist ikke endnu, men det kan siges, at disse Apparater maa kunne yde fortrinlig Nytte til Undersøgelse af Rystelser og Svingninger i Konstruktioner af forskellig Art, hvorfor Tilstedeværelsen i Landet af en Anstalt, der kan forestaa saadanne Undersøgelser, ogsaa maa være af Betydning.

Literaturanmeldelser.

Ved Oberst Emil Madsen.

Der er i de senere Aar i nogle af de større Lande udkommet flere Værker, som paa en fremragende Maade giver et Overblik over forskellige Grene af Geografien, og som vil være af betydelig Interesse for enhver, der sysler med denne Videnskab.

Blandt disse Værker skal her nævnes *The dawn of modern geography, London 1897, af C. Raymond Beazley.*

Forfatteren har stillet sig som Opgave at give en samlet Fremstilling af alt, hvad der vedrører Geografien i den tidligste Middelalder eller i Tiden omtrent fra det romerske Riges Fald til Begyndelsen af det 10. Aarhundrede, idet han tillige synes i et paafølgende Værk at ville fortsætte til Slutningen af det 15.

Idet han med stor Flid og Lærdom har samlet, hvad der findes spredt i en Mangfoldighed af til Dels vanskelig tilgængelige Skrifter, giver han ikke alene som nævnt en samlet Fremstilling af omtrent alt, hvad der har tildraget sig de gamle Tiders Opmærksomhed paa det geografiske Omraade, men belyser derved tillige mange historiske Tildragelser, som i Almindelighed turde være ikke mere kendte, end en stor Del af hvad han har fremdraget i ren geografisk Henseende.

Den første, større Del af Værket angaar Rejser foretagne af kristne og de Rejsebeskrivelser, der er fremkomne som en Følge af en Del af disse. Rejserne fremkaldtes af Pilegrims-, Handels- og Missionsinteresser, og de var saaledes i det omhandlede Tidsrum, der i Sammenligning med den klassiske Oldtid med Hensyn til Geografien som Videnskab maa betegnes som en Tilbagegangens Tid for de kristne Landes Vedkommende, for en meget stor Del fremkaldte af religiøse Bevægelse.

Pilegrimene udgik tidligst fra Europas sydligere Lande, senere ogsaa fra de nordligere Delo af det frankiske Rige og Britannien. Deres Rejser gav ikke meget Udbytte i en videre udstrakt geografisk Forstand, idet de kun gjaldt det hellige Land og efter Omstændighederne andre, forholdsvis nærliggende, som de rejsende lejlighedsvis berørte eller opsøgte, saasom Lilleasien, Syrien, Ægypten og Mesopotamien; men om end Hovedformaalene for Pilegrimene

kun var at besøge hellige Steder, og de ikke gav sig synderligt af med at beskrive Lande og Folk, giver Beretningerne om hine Rejser dog adskillige interessante Oplysninger om Tilstandene og Forholdene paa de nævnte Steder i den omhandlede Tid. Angaaende dette maa der dog her henvises til selve Bogen.

Af de Produkter, som den Gang var Genstande for Handel, var Silken den vigtigste; men Silkehandelen førte dog ikke til, at Handlende fra de vestlige Lande søgte helt hen til de Lande, hvorfra Silken udførtes. Handelen med Silke, som ogsaa med andre af Østens Frembringelser, blev paa store Strækninger i det indre Asien drevet ved Mellemmænd, især Persere. Særlig tre Vejlinier benyttedes stærkt i Anledning af Handelen med de østlige Varer. Den mest befærdede var den, som gik over Euphrat i Egnen Øst for Aleppo, gennem Nisibin (omtrent midtvejs mellem Diarbekr og Mosul) og videre gennem Persien til Amu Darja, Bokara og Samarkand, hvorfra der var Forbindelse med Kina, eller fra Amu Darja mod S. Ø. til Indien. Temmelig nær i Vigtighed kom to andre Vejlinier, den ene fra Constantinopel gennem Trebisond og Kaukasuslandene, over det kaspiske Hav til Amu Darja, hvorfra den da fortsattes som ovenfor nævnt, den anden fra Havnene i Syrien til Euphrat, særlig i Egnen ved Rakka, dernæst ned ad Floden og ad den persiske Havbugt til Belutsjistan og saa langs med Kysten af dette Land til Indien.

Af nogen Betydning blev det vel, at Silkeavl indførtes i det østromerske Rige 552 ved to persiske Munke; men Misgreb fra Regeringens Side forhindrede længe dens Trivsel; den kunde saaledes ikke svække den asiatiske Silkehandel i nogen væsentlig Grad, og Forsøg, som omtrent samtidig foretoges af Kejserne i Constantinopel paa at aabne nye Handelsveje, da de var misfornøjede med Perserne som Mellemandlere, førte til intet. Forfatteren oplyser, at Abessinien tænktes at kunne blive et Forbindelsesled paa en af hine Veje, da den sydvestlige Del af Arabien, Yemen, i hin Tid var undergivet Abessinien; men en fra Yemen udgaaet Hær led af Araberne et Nederlag Aar 570, og dermed blev den hele Plan til intet. Forfat-

teren gør opmærksom paa, hvorledes en Sejr i Stedet for Nederlaget sandsynligt ganske vilde have forandret Verdensudviklingens Gang, da en Sejr vistnok vilde have bevirket, at Islam ikke kunde have opnaaet hurtig at vinde Fremgang.

Forfatteren mener at kunne udtale, at Handelen mellem de vest-europæiske Lande og Østen paa den Tid og alt fra noget ind i det 5. Aarhundrede fortrinsvis blev drevet af Købmænd, som hørte hjemme i de østlige Lande; de bragte disse Landes Produkter, som alt da var meget søgte og benyttede, medens Europa kun havde faa Ting at udføre, hovedsagelig kun Penge og Pelsværk. Under Merovingerne var der saaledes syriske Handelskolonier i Narbonne, Bordeaux, Orléans og Tours. Dette Forhold vedblev længe og voksede ved Islams store Udbredelse. Kalifatet var langt mægtigere end nogen Stat i Europa, og dets Indbyggere havde en Tid lang et videre Blik for alle Handelsanliggender end de kristne.

At dog ogsaa det vestlige Europas Købmænd har besøgt Levanten, er vel sikkert, men det synes længe ikke at være sket i stor Udstrækning, om end Venskabsforbindelsen mellem Karl den Store og Harun al Rasjid fremmede Handelen i det Hele taget. Det var Italienerne, som blandt de kristne Folk var det mest handelsdrivende, idet Grækernes Foretagelseslyst i det Hele taget mere og mere var sygnet hen; men et større Opsving tog Italienernes Handelsforetagender næppe før end langt ind i det 8. og især henimod Slutningen af det 9. Aarhundrede. Venetianerne var de første, som viste sig særdeles virksomme og i Begyndelsen som de eneste, der direkte handlede paa Middelhavets østlige Havne. De handlede tillige meget paa Alexandrien. Handelen standsede en Tid (813—820), da den byzantinske Kejser forbød sine Undersaatter, til hvilke Venetianerne den Gang betragtedes som hørende, at besøge Syrien og Ægypten; men allerede 827 eller 828 ses de atter at have optaget Handelen paa Alexandrien, da det var i et af hine Aar, at de bragte (med List eller Vold) Sct. Marcus' Relikvier hjem. En Tid lang, dog snarest først nær det 9. Aarhundredes Slutning, optraadte som Medbejlere forskellige smaa Republikker i Syd-Italien, Amalfi, Neapel, Salerno, Gaëta, der ogsaa betragtedes som staaende under de østromerske Kejsere. De indgik endog af Hensyn til deres Handelsinteresser et længe varende, af hele det øvrige Europa meget ilde bedømt Forbund med Saracenerne, som de beskyldtes for at hjælpe baade med at skaffe sig kristne Slaver og med deres Krigstog i Mellemitalien; men Venetianerne viste sig dog i Længden som de driftigste, ogsaa efter at senere i Tiden Genua og Pisa begyndte at tage Del i Handelen paa Levanten. Til at føre Varerne videre ind i Europa benyttede Venetianerne de tirolske Alpepasser, og især Brenner-Passet bidrog ved sin Beliggenhed og Tilgængelighed meget til at give Venetianerne en gunstigere Stilling med Hensyn til at fremføre de fra Østen bragte Varer.

Af de faa Købmænd, som har efterladt Beretninger, er Grækeren Cosmas (til sidst Munk) den betydeligste. Det meste af, hvad han har skrevet, er gaaet tabt; men

af det, som endnu haves, fremgaar, om end ikke saa tydeligt, som det kunde ønskes, at han har besøgt Sokotora og Ceylon, som da var et Sted, hvor en stor Omsætning mellem Handlende fra fjærnere Egne baade mod Vest og Øst foregik, endvidere Malabar eller Egnen ved Bombai og Abessinien. Forfatteren giver et større Udtog af hans Beretning foruden af flere andres.

Med Egnene hinsides Elben og Karpaterne var der omtrent ingen Handel, lige saa lidt som med Egnene Syd for Sahara og Abessinien. Dog var der to vigtige Undtagelser. Som den ene af disse nævner Forfatteren Handelen med Guld, Elfenben og Slaver fra Afrikas Østkyst, Syd for Kap Gardafui, som den anden Handelen med Rav fra Østersøkysterne. De store Fund af orientalske Mønter i Tyskland peger hen paa, at Ravhandelen er drevet i stor Udstrækning, og han mener, at der til den er benyttet især den Vej, som findes omtalt Aar c. 880 af en arabisk Forfatter, der beretter, at man fra Elben kunde rejse til Volga og fra denne Flod enten Nord om det kaspiske Hav eller over dette til Samarkand og videre til Kina¹⁾.

Med Hensyn til Missionsrejserne, om hvilke der dog ogsaa kun er levnet faa Beretninger, paaviser Forfatteren, hvorledes Kristendommen fandt stor Udbredelse i Asien og Afrika allerede inden det romerske Riges Fald. Det berettes jo, at Sct. Thomas og Sct. Bartholomæus skal have begyndt at prædike i Indien og Centralasien.

Forfatteren udvikler derpaa, hvorledes Kristendommen blev Statens eller i det mindste Folkets Religion i Abessinien omtrent 330 ved den Virksomhed, som udøvedes af Missionærer fra Alexandrien, og hvorledes Kristendommen, efter at Abessinierne havde erobret Yemen, ogsaa udbredte sig her, foruden i en Del af Nubien. Ved Islams Fremtrængen blev dog allerede i det af Forfatteren omhandlede Tidsrum den abessiniske Kristenhed for lange Tider afskaaren fra den øvrige, kristne Verden.

Særlig interessant er, hvad Forfatteren, støttet til de gamle Beretninger, meddeler om Nestorianernes Omvendelsesarbejder i Asien. Efter at der alt i Forvejen var foregaaet en ikke ringe Udbredelse af Kristendommen i Persien, til Dels under haarde Forfølgelser, samt i flere af de tilgrænsende Egne, oprettedes der i Begyndelsen af det 6. Aarhundrede nestorianske Bispedømmer i Herat og Samarkand. Aar 635 skete det første Forsøg paa at indføre Kristendommen i Kina, og omtrent samtidig vaagnede de gamle, kristne Menigheder i Indien til nyt Liv, særlig i de vestlige Kystegne. Af nogle af de Kirker, som er byggede der, bringes der Afbildninger, og Forfatteren fremdrager, at der i vor Tid er fundet Grave med kristne Indskrifter fra Aarene 547, 600, 956 og senere i Nærheden af Samarkand.

¹⁾ Lignende Fund er som bekendt ogsaa gjorte i Norden. De i Danmark trufne Mønter er ifølge Sophus Møller, Vor Oldtid, Kbh. 1897, S. 684 for største Delen prægede i Aarene 900 til 970.

Med Hensyn til Kina fremsætter Forfatteren en Afbildning af det i Aaret 1625 i Singan Fu (nu Hovedstaden i Provinsen Sjensi, den Gang snarest hele Rigets Hovedstad) opdagede Monument, hvis lange Indskrift beretter, at en Missionær Aar 635/36 var kommen til den kinesiske Kejser, at hans Lære var bleven prøvet, og de Skrifter, han bragte med sig, oversatte, og at Kejseren derpaa i 638 havde erklæret Kristendommen for en af Rigets anerkendte Religioner og befalede, at der skulde bygges en kristen Kirke i Singan Fu. Indskriften beretter endvidere, hvorledes Kristendommen, efter en Tid at have været kuert af Buddismen, atter vandt Udbredelse i Tiden fra c. 740 til 781, det Tidspunkt, da Monumentet blev oprettet, saaledes at der blev bygget kristne Kirker i hundrede Byer rundt om i Kina.

I det 9. Aarhundrede synes de nestorianske Menigheder at have haft deres bedste Tid i hele Asien; men derpaa svandt Antallet af Tilhængere stærkt ind, saaledes at Marco Polo kun fandt svage Spor af dem i det 13. Aarhundrede, dog ogsaa nogle i Kina.

Forfatteren nævner, at der i det Hele taget, uden nøje Hensyn til Tidspunktet, henhørte under Patriarken i Bagdad fire Ærkebispedømmer i Kina og Mongoliet, af hvilke de betydeligste fandtes i Singan Fu, Tsitung („Zeitun“ i Provinsen Sjangtung) og Peking, et paa Malabar-Kysten, fire i Centralasien mellem Amu Darja og Gobi-Ørkenen, fem eller seks i det egentlige Levanten eller Egnene i det nuværende asiatiske Tyrki, elleve eller tolv i Persien og i det mindste et i Øst-Afrika (Sokotora).

Forfatteren slutter sin Omtale af Missionsrejserne med dem, som i stor Udstrækning foretoges af Irlænderne, især 560 til 660. Senere Rejser skal have ført til en første Bosættelse paa Færøerne, ligeledes til et Besøg paa Island, der i en Beretning fra 795 synes ment med det Land, hvor de Rejsende bemærkede, at Solen i Sommertiden omtrent ikke gik ned i flere Døgn, og rundt om hvilket de fandt Søen aaben endnu i Januar, medens de ved at sejle en Dag videre mod Nord traf en uigennemtrængelig Ismur.

Efter at have omtalt Rejserne, behandler Forfatteren i et stort Afsnit de forskellige Teorier, som findes fremsatte i det omhandlede Tidsrum angaaende Jordens Form og dens Stilling i Universet, samt Landenes og Havenes Udstrækning og Beliggenhed. Derhos findes Afbildninger af de Kort, som er blevne levned fra hint Tidsrum. Angaaende alt dette maa der henvises til Bogen selv. Kun er der maaske Anledning til at fremdrage, at de Danske ogsaa findes kortelig nævnte i et af de i Afsnittet omhandlede Værker, der hidrører fra c. 650 (S. 316), og at, om de fleste af Skribenterne end fjernede sig meget i fejlagtig Retning fra den klassiske Oldtids Viden, saa er der dog ogsaa nogle faa blandt dem, som kun mere lejlighedsvis har skrevet om geografiske Emner, der opstillede rigtigere Betragtninger, saaledes Sct. Basilius i hans Hexameron.

Det sidste Afsnit af Beazleys Værk omhandler de Beretninger, der findes fremsatte i den arabiske og kinesiske Literatur angaaende geografiske Forhold.

Om de arabiske Skribenter udtaler Forfatteren, at de havde det Fortrin, at de sluttede sig til den klassiske Oldtids Opfattelse, og at de paa Grundlag af en vidt udbredt Handel var de første, som kom i Besiddelse af et nøjere Kendskab til Landene i Asien hinsides Ganges, Pamir og Sir Darja, til Afrika Syd for Sahara og i Europa til de sydligere Dele af det nuværende Rusland, samt at de saaledes kom til at besidde en rigtigere Opfattelse af de tre Verdensdeles Omfang og Form. Men paa den anden Side er der i deres Beretninger, ligesom i de kristnes, indblandet mange fantastiske Forestillinger, og de hævdede sig aldrig til at naa Oldtidens Geografer i klar og bestemt Fremstilling af Erfaringerne.

Særlig mærkeligt blandt de omhandlede Skrifter er det, der alt er omtalt foran i Anledning af Ravhandelen, og som er forfattet omtrent Aar 880 af Ibn Khordadbeh, der beklædte Stillingen som en Slags Generalpostdirektør i Kalifatet. Hovedsagelig er hans Værk en Opregning af Holdepunkterne paa de af ham beskrevne Veje; men ved Siden af denne, som dog i meget frembyder stor Interesse, findes der kortfattede Teorier angaaende adskilligt, henhørende til den matematiske Geografi m. m., og disse viser til Dels en god Tilslutning til den klassiske Oldtid-Han udtaler, ligesom andre før ham, at Jorden er rund som en Kugle og stillet i Midten af Universet som Blommen i et Æg, endvidere, at Legemerne hæfte ved Jordens Overflade, fordi Luften tiltrækker deres lettere Dele, medens Jorden drager deres vægtigere Dele mod sit Centrum, ligesom Magneten tiltrækker Jærnet, at Jorden deles i to Dele ved Ækvator, der er den længste Linie paa Jordkloden, ligesom Linien gennem Dyrekredsen er det paa Himmelhvelvingen, og at Jorden naar 90 Breddegrader til hver Pol paa begge Sider af Ækvator. Om Beboelsen udtaler Ibn Khordadbeh, at der kun findes Mennesker paa den nordlige Halvkugle, og dette kun i en Zone af omtrent 24 Breddegraders Udstrækning, medens det øvrige er Hav. Kun den nordlige Del af Jorden er beboelig. Den sydlige Del er øde paa Grund af umaadelig Hede, og Antipodernes Lande, der ligge under vore, har ingen Indbyggere.

De enkelte Veje, der forudsættes at gaa ud fra Bagdad, findes beskrevne ganske godt; men der findes ogsaa mange Fabler i det fremsatte. Han fremdrager først Søvejene. Som mærkelige Steder ved den østlige Vej nævnes Aden, Havne paa Indiens Kyster, Ceylon, Nikobarerne og Andamanerne, Floderne Godavery og Bramaputra, Krydderiøerne, Java og i Kina baade den i hin Tid vigtigste Handelsplads Hangtsjeu-Fu (S. V. for Shanghai, og da kaldt „Khan Fu“) og de store Floder. Baade Japan og Korea er kendte af ham. Der omtales ogsaa Søvejen over Middelhavet til Atlanterhavet. Han beskriver endvidere to Veje, der førte over Land fra Spanien, som jo den Gang for en stor Del hørte til Kalifatet. Den ene gik over Gibraltar-Strædet til Tanger og videre langs den nordlige Rand af Ørkenerne til Ægypten, Syrien og Persien; den anden var den før nævnte gennem Tyskland til den

nedre Volga, derpaa ad denne Flod til det kaspiske Hav og over dette (eller Nord om samme) til Amu Darja og gennem denne Flods Dal til Balk, hvorfra man videre mod N. Ø. gennem Tyrkernes Land kunde komme til Kinas Grænse. Tyrkerne, som da endnu ikke var gaaede over til Islam, skildres som Manikæere eller Ildtilbedere. Efter den arabiske Forfatters Mening var det Jøder, som da var de vigtigste Mellemmænd i Handelen mellem Europa og Asien. Han siger, at de talte baade græsk og latin, persisk og arabisk, de frankiske, spanske og slaviske Tungemaal. De sejlede fra Frankrigs og Italiens Havne til Landtungen ved Suez og derpaa ad det røde Hav til Indien og til endnu fjernere asiatiske Havne, eller de bragte Varerne fra Europa til de syriske Kyster, ad Orontes til Antiochia, derfra til Euphrat og ned ad denne Flod til Bassora og saa videre til Oman og Havnene ved det indiske Ocean. Foruden Jøderne nævner han Russerne som driftige Mellemmænd, der bragte Varer fra de fjerneste Egne i de slaviske Lande.

Ret mærkelig er hos en anden arabisk Forfatter den Beretning, han giver om en samtidigs Besøg ved det kinesiske Hof (S. 419 flg.), hvor Kejseren viste ham Billeder, som han besad af forskellige hellige, deriblandt ogsaa af Jesus, ridende paa et Æsel og sammen med Apostlene. I en tredje Beretning (S. 435 flg.), der skyldes en Forfatter, som 921 havde besøgt de muhamedanske Bulgare ved Volga, skildres omstændeligt Russernes Udseende, Sæder og Skikke.

Af kinesiske Beretninger om geografiske Emner er der, efter hvad Beazley mener, kun temmelig faa, der er kendte udenfor Kina. Nogle gælde Gesandtskabsrejser, der kaldes saaledes, skønt Gesandtskaberne muligt ikke bestod af officielt udsendte, andre Pilegrims- eller Missionsrejser. Forfatteren fremdrager, at Beretningerne ofte er meget vanskelige at tyde, især da Stednavnene er stærkt ændrede. Formen for Beretningerne er tilmed ikke heldig, da de stadig er gennemvævede med Sagen uvedkommende, særlig etiske og metafysiske Betragtninger, og en vis overlegen Ligegyldighed for andre Landes Sæder og Skikke er at mærke.

I det her omhandlede Tidsrum var Kina fjernest fra den Afsluttethed, som senere har udmærket det. Det havde paa mange Maader et betydeligt Samkvem med andre Lande.

Beazley gør opmærksom paa, at medens der af romerske Skrifter kun kendes ét Gesandtskab, det, som kom til Rom i Kejsers Augustus Tid, nævner de kinesiske Skrifter flere romerske Gesandtskaber, der kom til Kina i det 2. og 3. Aarhundrede, og nogle, der indtraf fra det østromerske Rige i det 7. og 8.

Der kendes ingen Beretninger om Handelsrejser; men det vides fra andre Sider, at kinesiske Skibe sejlede til Havne i den persiske Havbugt, senere dog sjældent længer end til Ceylon.

Omstændeligst er Beretningerne om de Pilegrims- eller Missionsrejser, som buddistiske Munke foretog for at besøge de hellige Steder, hvor Buddha havde levet og virket, eller besøge buddistiske Menigheder uden

for Kina. En af de mærkeligste blev foretaget af Munken Hiuen Tsang i Aarene 629 til 646. Han drog ud fra Singan Fu gennem Gobi-Ørkenen til Khamil og derpaa videre gennem Turfan til Aksu. Her maatte han opholde sig to Maaneder paa Grund af Sne i Tiansjan-Bjærgene. Han overskred derpaa disse, sandsynligt gennem Muzart-Passet, og kom til Søen Issyk Kul, i hvis Nærhed han traf sammen med en tyrkisk Khan. Skønt der vistnok den Gang har været nestorianske kristne i hine Egne, betegner han dog Tyrkerne kun som Buddister eller som Ildtilbedere. Fra Issyk Kul rejste han paa den højre Side af Sir Darja i Egne, der beherskedes af Tyrker, saa vidt synes gennem Tasjkend og Samarkand til Balk og derfra over Hindukusj gennem Bamian-Passet, i hvis Nærhed han fandt Buddister, og hvis mærkelige, i Klipperne udhuggede Billeder af Buddha han nævner. Sandsynligt gennem Khyber-Passet kom han til Indien, overskred Indus ved Peshawer og besøgte derpaa mange hellige Steder i Egnen mellem Attock og Skardo, som ikke er bleven besøgt af nogen Europæer førend i det 19. Aarhundrede. Af de tusinder af Mindesmærker, som findes i hine Egne, til hvilke baade Braminer og Buddister henfører nogle af deres tidligste Erindringer, fandt han allerede mange kun som Ruiner. Efter at han havde opholdt sig to Aar i Punjab og Cashmere, samt tillige besøgt Tibet, drog han gennem Oude, Allahabad og Benares, hvor Buddha særlig havde virket og var død, til Egnen om det nuværende Calcutta og derfra til det sydlige Indien, hvor han dog ikke naaede Ceylon. Ad Indiens Vestkyst vendte han tilbage til Punjab og rejste derpaa til Egnene om den øvre Ganges, hvor han deltog i et stort Koncilium og disputerede med Braminerne, som netop da stod i Begreb med at sætte Bestræbelser i Værk for at fortrænge og undertrykke Buddas Lære, Bestræbelser, som kort efter skulde kronens med Held, og som bevirkede, at han ved Øvrighedens Forsorg maatte beskyttes mod Vold. Tilbagegangen til Kina gik derpaa atter over Hindukusj og over Pamir, hvor han besaa Søen Syri Kul, fra hvilken Amu Darja har sit Udspring, og som ikke synes at være omtalt senere, førend af europæiske rejsende i 1830.

Beazley drøfter Muligheden af, at Kineserne, saaledes som nogle Beretninger synes at kunne antyde, ogsaa paa deres Rejser skulde være komne til nogle Egne i Nord-Amerika, omtaler den rigtignok ufuldkomne Maade, paa hvilken Kineserne alt fra Aaret 121 benyttede Magnetnaalen ved Sejlads, og nævner (S. 487), at det blev befalet 721, at der skulde foretages en Opmaaling af Kina ved Hjælp af Triangulation.

Alle de Værker, til hvilke Beazley har støttet sig i sin Udarbejdelse, findes omhyggeligt citerede, og hans Bog er derfor til ypperlig Vejledning for enhver, der nærmere vil undersøge et eller andet af de talrige Forhold, som han har behandlet.